

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av "Svalanbåtarna" A7 och A8 på Norrmalm i Stockholm

Linderson, Hans

2008

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Linderson, H. (2008). *Dendrokronologisk analys av "Svalanbåtarna" A7 och A8 på Norrmalm i Stockholm.* (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2008:14). Lund University.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUND UNIVERSITY

DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
HANS LINDERSON

25 Mars 2008

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2008:14
Hans Linderson

DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV "SVALANBÅTARNA" A7 OCH A8 PÅ NORRMALM I STOCKHOLM

Uppdragsgivare: John Hedlund, Stockholms stadsmuseum, box 15025, 104 65 Stockholm

Område: Stockholm **Prov nr:** enligt tabell **Antal sågskivor:** 7

Dendrokronologiskt objekt: Två båtar: A7 fem bord och ett spant 53524-55492 samt A8 ett av vardera köl spant och bord 55493-5. Därtill en påle av annan konstruktion 93116

Information: Förklaringar till olika termer i rapporten.

Framför dateringen V= vinterhalvåret, Vankant dvs den yngsta årsringen närmast under bark upphör att utveckas normalt i augusti. Nästa års årsring påbörjas normalt i maj. Detta betyder i stort sett att trädet är avverkat någon gång från och med augusti till och med maj dvs trädets viloperiod. S= sommaren, om yttersta årsring i vankanten inte är fullt utvecklad genom att trädet avverkades någon gång under tillväxtperioden, vanligen någon gång i maj till augusti.

E= efter, saknas alla ytvedsinkatorer så att bara kärnved finns i det provtagna virket kan ingen minsta åldersgräns anges. Teoretiskt skulle virket kunna vara hur ungt som helst men oftast har en bedömning gjorts för en rimlig "minsta ålder". Splintstatistik dvs antal år i splint hos ek är 17 ± 7 år. Vid de tillfällen när det förekommer många år i splint för ett prov kan osäkerhetsmarginalen minska. Det mest vanliga antalet år i splinten i Skåne är 12-16 år, östra Svealand bör inte avvika från detta. Kursiverad text indikerar äldre undersökning av samma objekt, A7.

Resultat:

CATRAS Dendro nr:	Prov Nr : Stock Nr	Träd slag	Antal radie; år	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (V)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv-året)	Trädets Egenålder uppskattn
53524	1	Ek	1; 144	Ej sp	1121	E 1131	> 170
53525	2	Ek	1; 248	Ej sp	1215	E 1225***	> 280
53526	3	Tall	1; 80	Ej V, nära V*	(1254)**	(1257±3)**	> 90
55490	112	Ek	2; 192	Ej sp	1212	E 1222	260-300
55491	101	Ek	3; 216	Ej sp	1194	E 1204	250-300
55492	126	Ek	3; 161	Ej sp	1185	E 1195	200-250
55493	302	Ek	2; 122	Sp 3, ej V	1326	1340 ± 7	150-180
55494	318b	Ek	2; 88	Ej sp	1286	E 1296	100-160
55495	000	Tall	1; 37	Ej V	Ej daterad	-	50-100
93116	1	Tall	3; 97	Sp 47, W	1782	V 1782/83	100-120

Beskrivning och tolkning av resultat:

”Svalanbåten” benämnd A7, dateras samtliga ekprov, samtliga saknar någon ytvedsindikation som splint eller vankant etc. Dess ståndort är sannolikt gemensam och baserat på flera dendrokronologiska referensserier som ligger denna i Kalmar län-området. Om man antar att träden är avverkade vid samma tillfälle så har detta skett **efter år 1225**, (***) av olika skäl som bland annat har med den justerade splitstatistiken att göra så har så kallade ”efter dateringar” på ek gjorts tio år äldre) men dateringsbilden över de fem proverna tyder på att det inte bör vara så många år efter. Eftersom det allmänna dateringsunderlaget har förbättrats och vi har nu fått kännedom om ekens ungefärliga ståndort har det vara möjligt att i mer detalj försöka datera spantet av tall (prov 53526) som inte daterades 1991. Provet dateras med en viss osäkerhet** med kronologier från Kalmar län till $1257 \pm 3^*$. Yttersta daterade årsring får 1254 men det anges i protokoll att det saknas vankant. Bortbilning av ved på spant brukar vara liten och om provtagningen är optimerad med tanke på att få så exakt fällningsår som möjligt, har jag gjort bedömningen att endast någon årsring saknas. Om tallens datering stämmer och avverkningen är samtidig med bordläggningsplanken så har man tagit bort minst 15 år och i flera fall ett femtiotal år av kärnveden. Min bedömning av när **virket från ”svalanbåten A7” avverkades är mellan åren 1230-1260**.

Svalanbåten A/8, både kölen och spantet dateras, avverkningsåret infaller **mellan 1333 och 1347**. Prov 55494 får endast en *post quem* datering men korsdateras med prov 55493 tydande på att de är hämtade från gemensamt område med gemensamt avverkningstillfälle. Virket är av lokalt ursprung.

Pålen från ”puckeln”, Helgeansholmen (prov 93116) dateras till **Vinterhalvåret 1782/83 (Åland)**.

Hans Linderson.

Sölvegatan 12, S-223 62 Lund Tel. +46-46-2227891, 0738-448812

Fax +46-46-2224830

e-mail: Hans.Linderson@geol.lu.se

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.
Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.
Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet
Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare
Lunds Universitet
Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund
E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se
Tel: 046-2227891 , 0738-448812